

Zöldi protiv Mađarske (broj 49049/18), 4.4.2024.

Povreda člana 10. EK

Podnositeljica predstavke je Blanka Zöldi. Predmet se odnosi na korištenje javnih sredstava i napore podnositeljice predstavke kao novinarkе da dobije informacije o finansijama dviju zaklada koje je osnovala mađarska Narodna banka. Posebno je željela znati imena pojedinaca koji su dobili bespovratna sredstva iz ova dva osnova. Zaklade su odbile otkriti tražene podatke te se podnositeljica predstavke obratila sudu, koji je potvrdio odbijanje jer u to vrijeme nije postojala posebna zakonska odredba kojom se odobrava otkrivanje takvih ličnih podataka.

Osnivanje i financiranje zaklada Banke bilo je u središtu mnogih javnih rasprava u to vrijeme.

Pozivajući se na član 10. (sloboda izražavanja), gđa Zöldi se žali da nije mogla dobiti podatke o identitetu primatelja sredstava iz zaklada koje je osnovala mađarska Narodna banka.

Evropski sud je podsjetio da zahtjev za informacijama, čiji je cilj da se doprinese transparentnosti u raspodjeli novca poreznih obveznika, jasno zadovoljava test javnog interesa. Podnositeljica predstavke, novinarka, zatražila je predmetne podatke jer je namjeravala ostvariti svoju slobodu informiranja i pridonijeti javnoj raspravi o pitanju od velikog javnog interesa. Njeni zahtjevi su odbijeni samo zato što u tadašnjem zakonodavstvu nije postojala nikakva odredba koja dopušta otkrivanje identiteta primatelja granta. Posljedično, vlastima je bilo zabranjeno bilo kakvo balansiranje između prava podnositeljice predstavke iz člana 10. s jedne strane i razmatranja ličnih prava i zaštite podataka s druge strane.

Štaviše, Ustavni sud je naknadno utvrdio neustavnim zakonodavni propust, jer je zakonodavac propustio donijeti zakone koji bi osigurali, koliko je to moguće, uravnoteženo ostvarivanje dva suprotstavljena temeljna ustavna prava, odnosno prava na zaštitu ličnih podataka i pravo na pristup informacijama od javnog interesa.

U ovim okolnostima, Sud nalazi da nacionalne vlasti nisu navele dovoljne razloge za nužnost uplitanja koje se prigovara. Domaće vlasti nisu uspostavile pravičnu ravnotežu između suprotstavljenih interesa u cilju osiguranja srazmjernosti miješanja. Prema tome, došlo je do povrede člana 10. Konvencije.